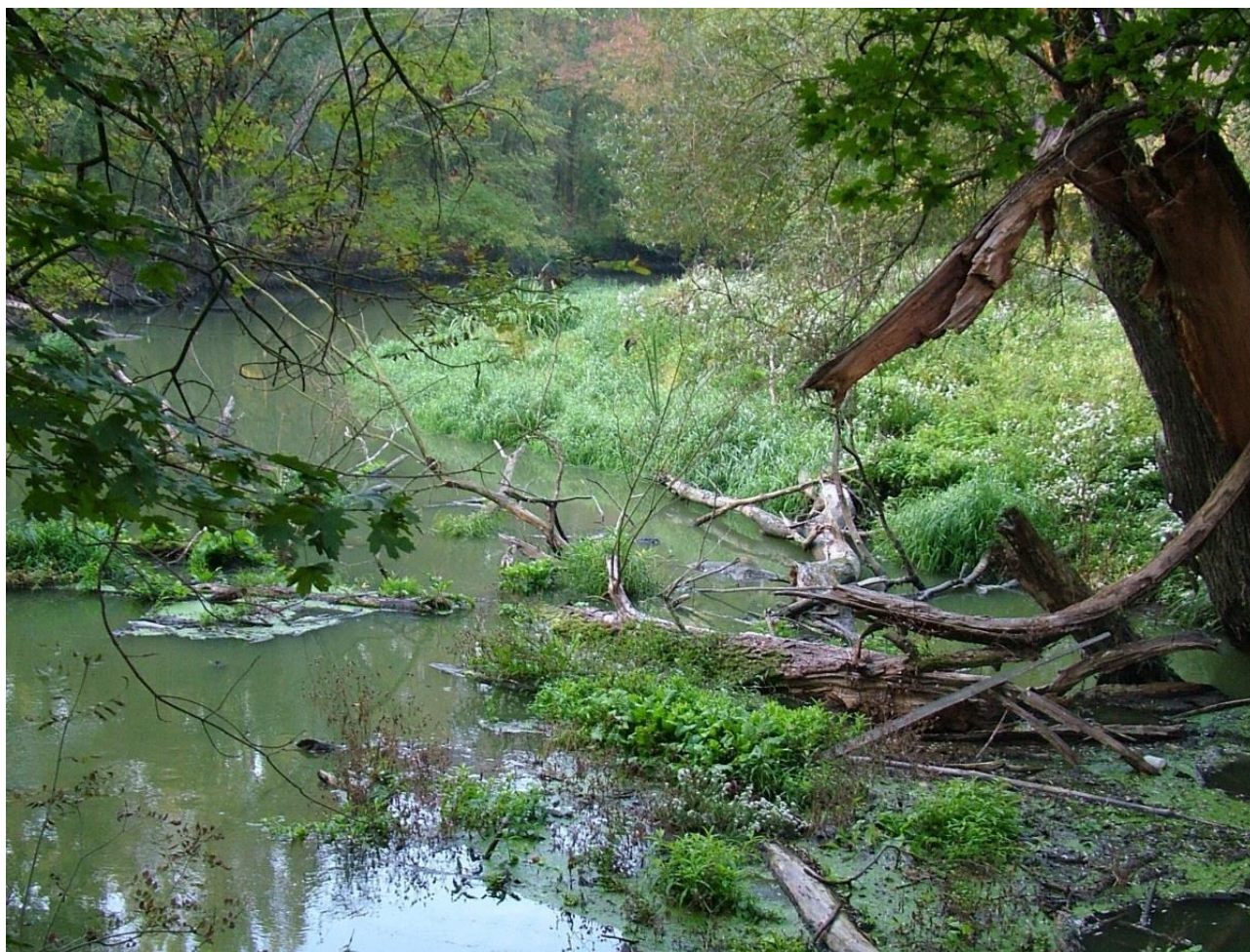

Posouzení návrhu LČR, s. p. na zajištění ochrany EVL Soutok – Podluží formou maloplošných zvláště chráněných území

Oblast Soutoku představuje unikátní krajinu na dolním toku řek Moravy a Dyje a svými přírodními hodnotami je výjimečná v evropském měřítku. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (dále jen „AOPK“) trvale považuje za optimální formu zajištění ochrany tohoto rozsáhlého území vyhlášením chráněné krajinné oblasti. Z mezirezortního připomínkového řízení k novele nařízení vlády č. 318/2013 Sb. vyplynul požadavek na zpracování alternativního návrhu zajištění ochrany EVL Soutok – Podluží, a to formou soustavy MZCHÚ. AOPK tento alternativní návrh vypracovala a zaslala Ministerstvu životního prostředí dopisem č. j. 13234/SOPK/14 ze dne 3. prosince 2014. V dopise AOPK porovnála variantu CHKO a variantu soustavy MZCHÚ a uvedla, jakým problémům se u soustavy MZCHÚ (oproti CHKO) nelze vyhnout. Přesto byla soustava MZCHÚ navržena tak, aby pokryla alespoň část přírodovědně nejceněnějších lokalit v oblasti soutoku řek Moravy a Dyje.

Lesy ČR, s. p., LZ Židlochovice (dále jen „LČR“), zpracovaly v dubnu 2017 oponentní návrh soustavy MZCHÚ. AOPK byla Ministerstvem životního prostředí požádána o zhodnocení tohoto návrhu, zda je z hlediska požadavku na zachování či obnovení stavu předmětu ochrany v EVL Soutok – Podluží tento návrh dostatečný, resp. v čem lze ve světle již existujícího návrhu AOPK spatřovat jeho nedostatečnost a z jakého důvodu.

AOPK v tomto dokumentu předkládá zhodnocení návrhu LČR.

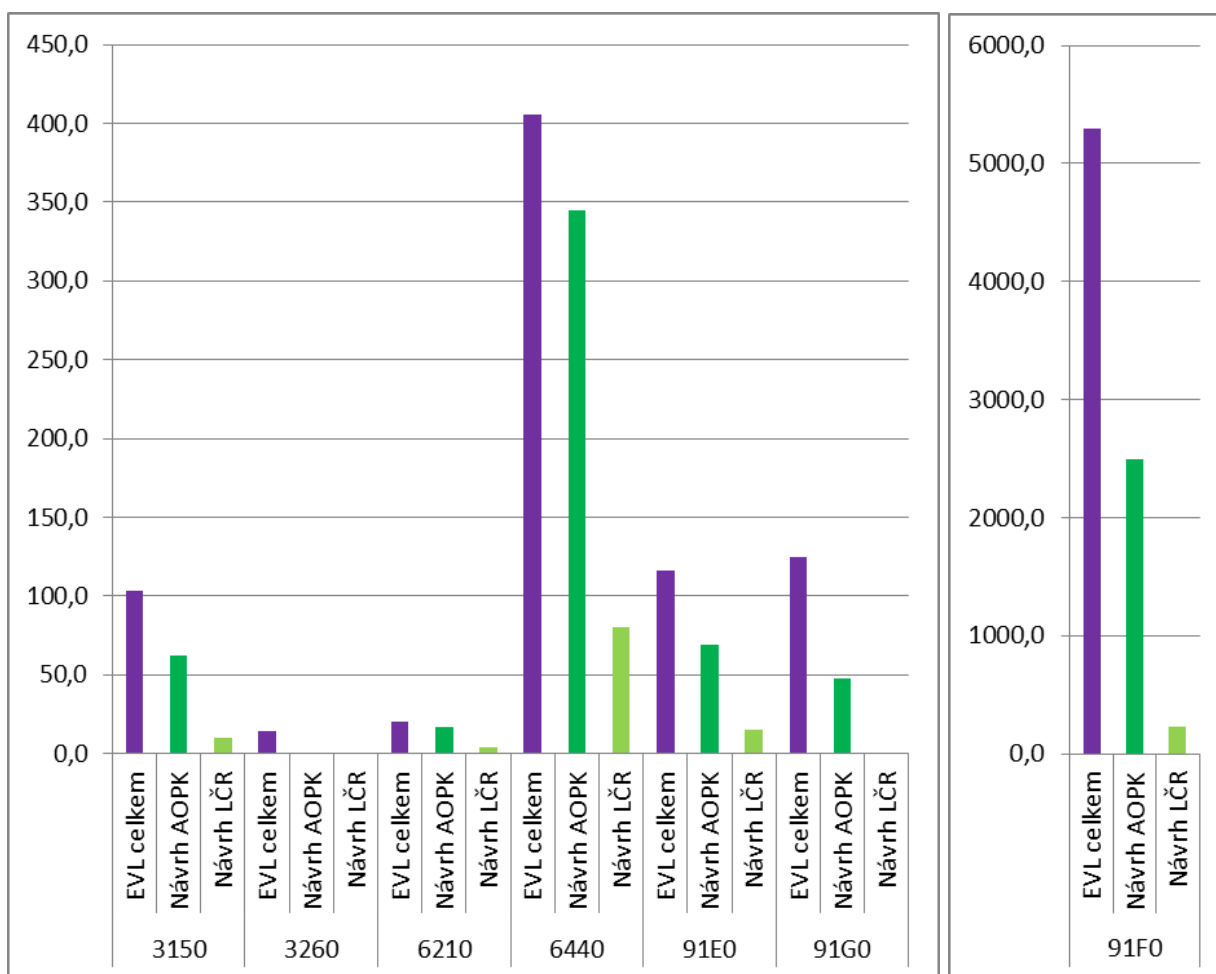
1. Zajištění ochrany stanovišť

Předmětem ochrany EVL Soutok – Podluží je těchto 11 stanovišť:

Kód	Název
3130	Oligotrofní až mezotrofní stojaté vody nížinného až subalpínského stupně kontinentální a alpínské oblasti a horských poloh a jiných oblastí, s vegetací tříd <i>Littorelletea uniflorae</i> nebo <i>Isoëto-Nanojuncetea</i>
3150	Přirozené eutrofní vodní nádrže s vegetací typu <i>Magnoptamion</i> nebo <i>Hydrocharition</i>
3260	Nížinné až horské vodní toky s vegetací svazů <i>Ranunculion fluitantis</i> a <i>Callitricho-Batrachion</i>
3270	Bahnité břehy řek s vegetací svazů <i>Chenopodion rubri</i> p.p. a <i>Bidention</i> p.p.
6210	Polopřirozené suché trávníky a facie křovin na vápnných podložích (<i>Festuco-Brometalia</i>)
6410	Bezkolencové louky na vápnných, rašelinných nebo hlinito-jílovitých půdách (<i>Molinion caeruleae</i>)
6430	Vlhkomilná vysokobylinná lemová společenstva nížin a horského až alpínského stupně
6440	Nivní louky říčních údolí svazu <i>Cnidion dubii</i>
91E0	Smíšené jasanovo-olšové lužní lesy temperátní a boreální Evropy (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)
91F0	Smíšené lužní lesy s dubem letním (<i>Quercus robur</i>), jilmem vazem (<i>Ulmus laevis</i>), j. habrolistým (<i>U. minor</i>), jasanem ztepilým (<i>Fraxinus excelsior</i>) nebo j. úzkolistým (<i>F. angustifolia</i>) podél velkých řek atlantské a středoevropské provincie (<i>Ulmion minoris</i>)
91G0	Panonské dubohabřiny

AOPK provedla porovnání rozloh stanovištních předmětů ochrany v EVL Soutok-Podluží s jejich rozlohami v MZCHÚ dle návrhů AOPK a LČR, viz grafy a tabulka níže.

Porovnání rozloh [ha] stanovištních předmětů ochrany v EVL Soutok-Podluží s jejich rozlohami v MZCHÚ dle návrhů AOPK ČR a LČR

Stanoviště 6430, 3270, 6410 a 3130, která mají rozlohu v EVL < 2 ha, nejsou zobrazena. Stanoviště 91F0 je kvůli měřítku v samostatném grafu.

Všechny stanovištní předměty ochrany jsou návrhem AOPK pokryty maloplošnou zvláštní územní ochranou jen částečně. Nejvyšší procentuální pokrytí mají nelesní stanoviště 6210 a 6440. Plošně nejrozsáhlejší lesní stanoviště 91F0 je pokryto sotva z poloviny. Návrh LČR zajišťuje pokrytí všech stanovištních předmětů ochrany EVL ještě výrazně méně. U stanoviště 91F0 je to pouze zlomek jejich celkové rozlohy v EVL, lesní stanoviště 91G0 není návrhem LČR pokryto prakticky vůbec.

Rozlohy a procentuální pokrytí ochrany stanovištních předmětů ochrany EVL Soutok-Podluží formou MZCHÚ dle návrhů AOPK ČR a LČR

Kód stanoviště	Rozloha v EVL Soutok-Podluží [ha]	Rozloha v MZCHÚ navržených AOPK [ha]	Rozloha v MZCHÚ navržených LČR [ha]	Rozloha v MZCHÚ navržených AOPK [%]	Rozloha v MZCHÚ navržených LČR [%]
3130	1,9	1,9	0,0	100,0	0,0
3150	103,7	62,0	10,1	59,8	9,7
3260	13,8	0,6	0,0	4,1	0,0
3270	0,2	<0,1	0,0	<0,1	0,0
6210	19,8	16,8	4,3	84,9	21,9
6410	0,3	<0,1	0,0	10,8	0,0
6430	<0,1	<0,1	0,0	<0,1	0,0
6440	405,8	345,1	80,5	85,0	19,8
91E0	116,1	68,8	15,0	59,3	12,9
91F0	5299,7	2499,5	227,4	47,2	4,3
91G0	125,0	47,3	0,1	37,8	0,1
Celkem	6086,4	3042,0	337,4	50,0	5,5

Pozn.: Jde o celkovou plochu obou návrhů, tj. včetně stávajících ZCHÚ; zdroj dat: aktualizovaná vrstva mapování biotopů.

Celkem by návrh AOPK zajistil maloplošnou územní ochranu přesně polovině rozlohy stanovištních předmětů ochrany EVL. V případě návrhu LČR se jedná o pouhou dvacetinu území EVL.

Za zásadní nedostatek návrhu LČR považuje AOPK skutečnost, že navrhuje chránit celkem pouze 497 ha, přičemž na bezlesí z toho připadá 212 ha a na lesní porosty 284 ha. Z lesních porostů je v současnosti již cca 75 ha chráněno jako NPR Ranšpurk, NPR Cahnov – Soutok, PR Skařiny a PR Stibůrkovská jezera. LČR tedy navrhuje nově k ochraně pouze 209 ha lesa. Vzhledem k tomu, že samotná lesní stanoviště jsou předmětem ochrany EVL (stanoviště 91F0, 91E0 a 91G0) a zaujímají v celé EVL rozlohu více než 5540 ha, je navrhovaná ochrana stanovišť, která jsou předmětem ochrany, nedostatečná. Pro zajištění komplexního fungování ekosystémů a snížení okrajového efektu je nezbytné, aby byla tato stanoviště chráněna v dostatečné rozloze i celistvosti. Úzce s tím souvisí nároky velkého množství ohrožených druhů, které jsou na tyto porosty vázány. Jejich požadavky, které jsou klíčovým faktorem určujícím nezbytnost rozsahu lesních stanovišť, jsou podrobně popsány v kap. 2. Zajištění ochrany druhů, a to včetně potřebných hospodářských a managementových opatření.

Území EVL Soutok - Podluží představuje jedinečný komplex také nelesní vegetace nivní krajiny, přestože tato je zastoupena plošně poměrně výrazně méně než lesní vegetace. Současná podoba těchto ekosystémů s mimořádnou druhovou diverzitou vznikla spolupůsobením přírodních, zejména fluvialních procesů a dlouhodobou hospodářskou činností člověka. Část těchto biotopů vyžaduje pro dlouhodobou udržitelnost, případně zlepšení stavu, specifický management.

Jde především o principy údržby luční vegetace, a to zejm.:

- diverzifikaci režimu údržby podle typu vegetace (různé intervaly sečí)
- obhospodařování luk přizpůsobit výskytu řady druhů hmyzu, obojživelníků a ptáků (šetrné sečení bezprostředního okolí tůní, nepokosené pásy nebo mozaiková seč)

Návrh LČR nezahrnuje některé významné plochy reprezentativního výskytu stanovišť 6410 a 6440, např. louky u Pohanska, významná část Lánských luk, významná část Košárských luk.

Návrh LČR rovněž nezohledňuje lokality specifických a maloplošných biotopů – M2.3 Vegetace obnažených den teplých oblastí (stanoviště 3130), např. Dědavá štěrkovna, kde se tato vegetace objevuje v reprezentativní podobě:

- na lokalitách obnažených den bránit sukcesi odstraňováním vysokých bylin či dřevin, popřípadě mechanickým narušováním drnu a obnažením půdního povrchu (především Košárské louky, Dědavá štěrkovna, rameno U Pašeráka)

AOPK také porovnala konkrétní lokality z návrhů AOPK a LČR. V tabulce níže je vyjádřeno, jakou rozlohu zabírají jednotlivá navržená MCZHÚ, vč. procentuálního vyjádření pokrytí návrhu AOPK návrhem LČR. Z níže uvedené tabulky je patrné, že návrh LČR zahrnuje v rámci nNPP pouze část území, které je tvořeno převážně loukami. Dále LČR do návrhu nNPP zahrnuly také lokality Dlouhý hrúd, Pajdové Kúty, Krumpava, Soutok a Sekulská Morava. Tato území by však vzhledem ke svému charakteru a cílům ochrany měla být chráněna v kategorii NPR a obhospodařována v režimu přírodě blízkého lesa s trvalým extenzivním managementem pro podporu biodiverzity. Návrh LČR také zcela opomíjí velmi významnou lokalitu Společná jezera se zachovalými porosty, které jsou biotopem předmětů ochrany i vzácného ptactva. AOPK ve svém návrhu vytvořila na Tvrdonicku síť zvláště chráněných území v kategorii PP. Jedná se o lokality, s předměty ochrany (PřO) – stanoviště, druhy, částečně arondované o biotopy s potenciálem pro ochranu přírody v budoucnu (porosty, které se mohou při cíleném hospodaření stát biotopy PřO). Návrh LČR však tato území zcela vypouští. Vzhledem k omezené migraci některých druhů by při realizaci návrhu LČR došlo k úbytku vhodných stanovišť a znemožnění komunikace mezi jednotlivými lokálními populacemi.

Návrh AOPK ČR	Rozloha [ha]	Návrh LČR	Rozloha [ha]*	Rozloha [% z rozlohy AOPK]
nNPP Soutok	3105,3	V ploše návrhu nNPP Soutok 4 níže uvedené lokality LČR	128,6	4,1 %
		- nNPP Dúbravenská seč	1,5	---
		- nNPP Dúbravenský hrúd	3,6	---
		- nNPP Košárské louky	89,6	---
		- nNPP Lánské louky	33,9	---
nNPR Lanžhotské pralesy	451,2	V ploše návrhu nNPP Lanžhotské pralesy 7 níže uvedených lokalit LČR	189,1	41,9 %
		- nNPR Cahnov-Soutok (vč. stávající NPR)	19,6	---
		- nNPP Dlouhý hrúd	26,9	---
		- nNPP Krumpava	9,9	---
		- nNPP Pajdové kúty	21,9	---
		- nNPR Ranšpurk (vč. stávající NPR)	22,1	---
		- nNPP Sekulská Morava	18,9	---
		- nNPP Soutok	69,7	---
Stibůrkovská jezera – Kostická (součást disjunktní nPP Tvrdonický luh)	144,0	V ploše návrhu lokality Stibůrkovská jezera – Kostická 2 níže uvedené lokality LČR	84,1	58,4 %
		- nNPR Stibůrkovská jezera (vč. stávající PR)	28,9	---
		- nNPP Kostická čista	55,2	---
U Hrnca (součást disjunktní nPP Tvrdonický luh)	81,1	nPP Rýnava	51,3	63,3 %
Saufong (součást disjunktní nPP Tvrdonický luh)	12,5	nPP Saufang	11,7	93,6 %
Týnecké fleky (součást disjunktní nPP Tvrdonický luh)	19,4	nPP Týnecké fleky	16,0	82,5 %
nNPR Skařiny	29,3	nNPR Skařiny (vč. stávající PR)	16,1	55,0 %

Návrh AOPK ČR	Rozloha [ha]	Návrh LČR	Rozloha [ha]*	Rozloha [% z rozlohy AOPK]
nPP Tvrdonický luh (lokality Malý bojek a Společná jezera)	149,8	[nenavrženo]	0,0	0,0 %
nPP Jasenový hrúd	29,1	[nenavrženo]	0,0	0,0 %
nPP Velkomoravské louky	79,2	[nenavrženo]	0,0	0,0 %
nPP Pavlíkovo jezero	1,5	[nenavrženo]	0,0	0,0 %
Celkem	4102,4	Celkem	496,9	12,1 %

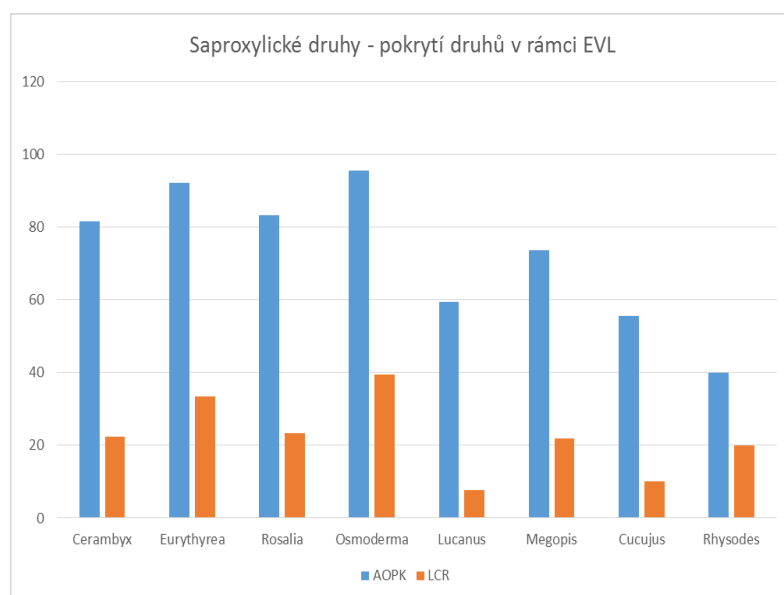
V rozlohách navržených lokalit jsou započítány i rozlohy v současnosti existujících MZCHÚ (NPR Cahnov-Soutok /15,0 ha/, NPR Ranšpurk /20,4 ha/, PR Stibůrkovská jezera /28,9 ha/ a PR Skařiny /5,5 ha/).

*Rozloha lokalit dle návrhu LČR je uváděna podle digitalizované vrstvy MZCHÚ vymezených v návrhu LČR.

2. Zajištění ochrany druhů

Návrhem LČR nelze dle názoru AOPK dostatečně zajistit ochranu předmětů ochrany EVL ani dalších zvláště chráněných a vzácných druhů, které zde mají buď jediné místo výskytu v rámci ČR nebo je tato EVL težištěm jejich výskytu v ČR. V současnosti je z území znám výskyt celkem 83 zvláště chráněných druhů bezobratlých a 769 druhů bezobratlých z červeného seznamu (Laštůvka a kol, 2016). Pokud by zbytek území zůstal v základní ochraně, lze jen stěží zajistit adekvátní ochranu významných fenoménů. Druhová ochrana pokrývá pouze stávající osídlené biotopy, pro zajištění vzniku nových atraktivních stanovišť je však prakticky nevyužitelná, navíc se vztahuje pouze na zvláště chráněné druhy. Návrh AOPK vychází z koncentrací výskytů předmětů ochrany a dalších významných fenoménů (zvláště chráněné druhy, druhy červeného seznamu – viz mapy výskytu saproxylických druhů v příloze č. 1) a zohledňuje různé nároky předmětů ochrany EVL, resp. navrhovaných MZCHÚ kategorií NPR/NPP. Předměty ochrany NPR byly vybírány s ohledem na upřednostnění převážně bezzásahového režimu (ptáci, některé „pralesní“ druhy hmyzu), zatímco předměty ochrany navrhované NPP budou druhy, které naopak vyžadují často intenzivní management (druhy vázané především na světlé lešy a bezlesí). Z tabulky a grafu uvedených níže je patrné, nakolik postihují návrhy AOPK a LČR současně zmapovaný výskyt předmětů ochrany a dalších saproxylických druhů.

Druh (předměty ochrany EVL tučně)	Procentické pokrytí jednotlivými návrhy	
	AOPK	LCR
<i>Cerambyx cerdo</i>	82	22
<i>Eurythyrea quercus</i>	92	33
<i>Rosalia alpina</i>	83	23
<i>Osmoderma eremita</i>	96	39
<i>Lucanus cervus</i>	59	8
<i>Megopis scabricornis</i>	74	22
<i>Cucujus cinnaberinus</i>	56	10
<i>Rhysodes sulcatus</i>	40	20

Saproxylické druhy hmyzu a jejich vazba na lesní hospodaření

Jak bylo zmíněno v kap. 1. Zajištění ochrany stanovišť, stanoviště jsou biotopem saproxylických předmětů ochrany EVL, resp. předměty ochrany AOPK navrhovaných MZCHÚ. Tyto druhy vyžadují specifický stav lesních biotopů. Jedná se jak o typickou druhovou skladbu, tak o stáří a prostorovou strukturu porostů.

Větší rozloha lesních porostů je nutná nejenom k ochraně současně osídlených stanovišť PŘO, ale zejména k tvorbě nových atraktivních stanovišť pro tyto PŘO. Návrh LČR zahrnuje pouze 28 ha porostů do věku 40 let, 36 ha porostů od 40-80 let a 220 ha porostů starších 80ti let. Oproti tomu návrh AOPK zahrnuje 930 ha porostů do věku 40 let, 553 ha porostů od 40-80 let a 1432 ha porostů od 80 let.

věkový stupeň	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
AOPK plocha (ha)	211,3	327,6	257,0	134,5	142,7	114,1	79,0	216,9	319,1	136,0	114,2	79,5	231,7	163,9	188,9	122,3	76,8
LČR plocha (ha)	4,4	12,6	5,8	5,5	6,4	7,1	2,1	20,3	40,5	47,1	18,0	9,3	8,3	23,2	25,5	11,2	37,4

LČR tedy k ochraně navrhuje zejména starší porosty (od 9. věkového stupně) v zastoupení 77%. Specifické (a často diametrálně odlišné) nároky různých předmětů ochrany a dalších významných druhů neumožňují na omezeném prostoru, tvořeném víceméně stejnověkým porostem nastavit vhodný management s ohledem na kontinuitu stanoviště (viz přehled vybraných druhů saproxylického hmyzu níže).

V návrhu AOPK je poměr mladších a starších porostů vyrovnaný, což umožňuje zajistit kontinuitu vhodných stanovišť i do budoucna účelovým hospodařením, jež bude vytvářet charakteristické podmínky pro přežití PŘO. Současné lesnické hospodaření vede ke vzniku stinných porostů a stromy v nich mají nevhodný habitus z pohledu PŘO. Obnova porostů pak probíhá na velkých plochách, které jsou zalesněny a v průběhu dvou desetiletí vytvářejí husté neprostupné porosty, jež se stávají bariérou pro komunikaci mezi jednotlivými lokálními populacemi. Následná výchova mladých porostů a porostů ve středním věku se soustředí výhradně na vytváření ekonomicky hodnotných sortimentů (stromy s rovným, průběžným kmenem) s maximálním zakmeněním. Porosty v plném zakmenění jsou však pro světlo milné předměty ochrany nevyhovující, druhy jako tesařík obrovský, roháč obecný nebo páchník hnědý jsou z takových porostů schopné využívat pouze jejich okraje.

Stromy s průběžnými kmeny navíc nejsou vhodnými adepty na výstavky. Oproti stromům s nízkou založenou korunou hůře odolávají stresu vzniklému při náhlém oslunění po smýcení okolního porostu. Současnou praxí ponechávání výstavků tak musíme chápat jako nutné provizorium. Situace si vyžaduje koncepčnější a dlouhodobě udržitelné řešení, které musí spočívat v dílčích změnách dosavadního způsobu hospodaření – to lze prosadit pouze za předpokladu vzniku takové soustavy MZCHÚ, která umožní pracovat s dostatečným množstvím porostů v různých věkových stupních a různého druhového složení (zdaleka ne všechny předměty ochrany nMZCHÚ jsou vázány výhradně na duby). Návrh LČR nezajistí, s ohledem na malou rozlohu a nízké zastoupení mladých a středněvěkových porostů, dlouhodobé přežití a prosperitu populací PŘO a dalších vzácných druhů. Z výše uvedeného vyplývá, že pokud území zůstane v základní ochraně, bude obhospodařováno stejným způsobem jako doposud a populace předmětů ochrany a dalších zvláště chráněných druhů budou vymírat. Současný relativně hojný výskyt některých PŘO (např. tesařík obrovský) a dalších zvláště chráněných druhů je výsledkem vysokého zastoupení starých porostů. Nevyrovnaná věková struktura (převaha starých porostů) v kombinaci se současnými způsoby hospodaření (2 ha obnovní seče, příprava půdy pro zalesnění, obnovní bloky, výchovné zásahy) povede v následujících deceniích k rapidnímu poklesu populačních početností PŘO a ryze ekonomicky motivovaný způsob zakládání porostů a jejich následné výchovy nepovede ke vzniku nových atraktivních biotopů.

Nároky na prostředí a příčiny ohrožení vybraných druhů živočichů:

- 1. lesák rumělkový** (*Cucujus cinnaberinus*) - silně ohrožený druh (dle vyhl. č. 395/1992 Sb.), předmět ochrany EVL
- druh vázaný přednostně na odumírající a mrtvé dřeviny měkkého luhu

- ohrožen je nedostatkem mrtvého dřeva (čerstvě odumřelého, s hniječím lýkem) a jeho přílišným zastíněním
- míru ohrožení zvyšuje selektivní odstraňování odumírajících a mrtvých stromů z porostů; dřevo topolů, vrb a dalších dřevin měkkého luhu je navíc z porostů často selektivně odstraňováno ještě předtím, než strom začne být pro lesáka atraktivní, protože jejich dřevo je huře zpeněžitelné
- návrh LČR zahrnuje minimální rozlohu odpovídajícího biotopu (měkké luhu), populaci lesáka rumělkového nepomohou ani plánované topolové výsadby (v místech, kde se nedaří zalesňování dřevinami tvrdého luhu) - topoly v takových porostech budou káceny ve věku, kdy ještě nenabízejí vhodné prostředí

2. tesařík obrovský (*Cerambyx cerdo*) - silně ohrožený druh (dle vyhl. č. 395/1992 Sb.), předmět ochrany EVL

- druh vázaný výhradně na živé osluněné duby, na lokalitě vyhledává stromy nejstarší/nejmohutnější z dostupných
- v EVL Soutok - Podluží je v současnosti vázaný především na solitérní duby na loukách, tyto stromy však hromadně odumírají a nové výsadby se stanou pro druh atraktivními až za mnoho desítek let; druh ochotně osidluje i ponechávané výstavky, které jsou však s ohledem na nevhodný habitus (štíhlé stromy, vysoko založená koruna) náchylné k rychlejšímu odumření vlivem stresu z náhlého oslunění i samotného osídlení stromu tesaříkem
- návrh LČR neumožňuje (s ohledem na nízké zastoupení mladších a středněvěkových porostů) zajistit druhu efektivní ochranu s výhledem do budoucna, populaci nelze zajistit dlouhodobou prosperitu pouze novými výsadbami dubů na bezlesí (nelze pominout riziko, vyplývající z neznámé mortality výsadeb v budoucnu - nevíme, kolik z vysázených dubů se dožije "dospělosti", překlenutí období akutního nedostatku vhodných stromů pouze prostřednictvím výstavků je rovněž problematické vzhledem k jejich nízkému počtu a opět riziku odumírání), prosperitu předmětu ochrany lze zajistit pouze cílenými (nikoliv plošnými) lesnickými zásahy v porostech středního a mladšího věku
- k situaci tesaříka obrovského v EVL Miklín, Čížek (2014) uvádějí: "*Změna prostorové struktury lesa v oblasti Soutoku, vedoucí od otevřených k zapojeným lesům, dokládá analýza na základě historických a současných leteckých snímků. Zatímco v roce 1938 byl podíl lesů s otevřeným zápojem (open woodlands) 40,1% a lesů zapojených (closed forest) 50,8%, v roce 2009 pokles podíl lesů s otevřeným zápojem na pouhých 5,7 % a výrazně se zvýšil podíl lesů zapojených (79,4%). Během tohoto období také poklesl počet solitérních stromů na loukách z 362 na 213. Během posledních dvou decenií byly také zaznamenány výrazné změny ve věkové struktuře. Dospělé porosty (starší 100 let) pokrývaly v roce 1990 polovinu oblasti, kdežto v roce 2009 to bylo již jenom jedna čtvrtina. Staré porosty tak byly nahrazeny porosty mladými (do 50 let). Vzrostl podíl porostů ve věku 0-10 let (15,6%) a ve věku 11-20 let (10,8%). Ještě výraznější změny pak byly zaznamenány na Tvrdonicku, kde bylo během posledních čtyř decenií vykáceno 52,8% porostů. Dopad výše uvedených změn na biotu otevřených lesních stanovišť je velmi škodlivý. Rozsáhlé území otevřených lesů bylo fragmentováno na malé izolované lokality, což zapříčinilo i fragmentaci populací druhů, které jsou vázány na tato stanoviště. Takový pokles biotopů spolu se zhoršením jejich kvality (vysoké zastínění "dospělých" porostů) musí zákonitě vytvořit enormní extinkční dluh.*"

3. páchník hnědý (*Osmoderma eremita* s.l.) - silně ohrožený druh (dle vyhl. č. 395/1992 Sb.), předmět ochrany EVL - prioritní druh

- druh vázaný na velké dutiny v dosud živých osluněných listnatých stromech; takové stromy v EVL nachází buďto na loukách (dožívající solitery) nebo ve zbytcích řídkých lesů (jinde v ČR také ve vrbovňách, selských lesích s ořezávanými stromy, parcích, alejích apod.)
- současný výskyt v lesních porostech ve většině případů dokládá, že strom v minulosti rostl v řídkém zápoji (nízké mohutné stromy s nízkou založenou korunou), případně na louce
- druh je, vzhledem ke své velmi omezené mobilitě, mimořádně citlivý na fragmentaci stanovišť a úbytek vhodných stromů na lokalitě (v nevelké vzdálenosti od osídleného stromu musí být dostatek dalších, které mohou jeho úlohu převzít ve chvíli, kdy osídlený strom odumře; takových "adeptů" však musí být násobně více než stromů osídlených, vhodná dutina totiž musí

splňovat řadu parametrů - velikost, vlhkost, množství trouchu apod. a pravděpodobnost vzniku takové dutiny v okolí osídleného stromu je nízká)

- jeho výskyt v EVL je již dnes ostrůvkovitý (více např. v soliterech na Lánských loukách a ve světlejších porostech v severní části obory Soutok, na Tvrdonicku nebo na jihu Soutoku téměř chybí)
- z výše uvedených důvodů je žádoucí, aby MZCHÚ pokrývala většinu dnes známých lokalit výskytu a aby byl v jejich okolí nastolen odpovídající management porostů (cílený zásah ve prospěch oslunění vhodných adeptů, vytváření koridorů propojujících jednotlivé lokality atp.); tuto podmínku efektivní ochrany zbytkových populací páchníka naplňuje návrh AOPK, návrh LČR nepostihuje ani 40% známých lokalit; za současné situace (tj. základní ochrana) není pravděpodobné, že by LČR obdobné zásahy prováděly na vlastní náklady (a např. pro PPK-B by obdobné zásahy ve větším měřítku nebyly financovatelné)

4. roháč obecný (*Lucanus cervus*) - ohrožený druh (dle vyhl. č. 395/1992 Sb.), evropsky významný druh

- druh vázaný na mrtvé dřevo listnatých stromů v pokročilém stupni rozkladu (trouchnivé dřevo), zároveň preferuje porosty prosvětlené (prohřívána půda je důležitá pro larvy roháče), základním předpokladem pro existenci dlouhodobě prosperující populace je tak světlý les s dostatkem mrtvého dřeva
- v EVL je nyní rozšířen sice plošně, nicméně ostrůvkovitě, zevnitř hustých porostů byl vytlačen k jejich okrajům, kde nachází vhodnější světlostní podmínky (rozloha využitelného biotopu tím pádem výrazně klesá, s izolovaností populací roste i pravděpodobnost jejich vymření)
- druhu neprospívá ani současná praxe povrchové přípravy půdy v EVL (hloubková zde byla zakázána), při níž jsou (teoreticky) pařezy frézovány do úrovně terénu, ve skutečnosti často několik cm pod úroveň; snižuje se tak zásoba mrtvého dřeva a urychluje se tlení podzemní části pařezů; pouhé ponechávání většího množství nefrézovaných pařezů při těžbách situaci řeší jen zdánlivě - samice roháčů do čerstvých pařezů nekladou (důvodem je vysoký obsah ligninu v čerstvém dřevě - to se stává pro larvy využitelným až po určité době, kdy dojde v důsledku napadení dřeva houbami k enzymatickému štěpení ligninu na jednodušší sloučeniny, Tochtermann 1992), s odrůstáním nových kultur pak dochází k zastínění půdy (a pařezů)
- problematická je i současná praxe obnovních bloků v oboře Soutok (vyločení vlivu zvěře z velkých ploch výrazně podporuje zarůstání porostů ve spodní etáži, což vede k zastínění povrchu půdy)
- z výše uvedeného jsou zřejmé důvody, proč roháč obecný vymizel z mnoha oblastí ČR a v ostatních je na ústupu - současné hospodaření v lesích druhu nevyhovuje (nedostatek světla a mrtvého dřeva) a vytlačuje ho do náhradních stanovišť, jako jsou parky nebo aleje, EVL Soutok - Podluží v tomto směru není výjimkou, pro lesy EVL opět platí, že s výhledem do budoucna se již tak omezená plocha atraktivních biotopů dále sníží s ohledem na nevyrovnanou věkovou strukturu porostů
- návrh LČR postihuje z velké části vhodné biotopy (tvrdý luh s bohatým zastoupením dubu), problémem je opět výrazná převaha starých porostů (77%) a v případě roháče taky nedostatečná plocha a izolovanost jednotlivých lokalit (omezená mobilita samic roháčů, které téměř nelétají) - v takové soustavě MZCHÚ není možné zaručit dlouhodobé přežití a prosperitu populací roháče obecného

5. tesařík alpský (*Rosalia alpina*) - kriticky ohrožený druh (dle vyhl. č. 395/1992 Sb.), evropsky významný druh

- pro ČR unikátní nížinná populace tesaříka alpského, objevená nedávno
- živnou rostlinou je zde převážně javor babyka (85% nálezů), larva se vyvíjí v mrtvém dřevě kmenů a silnějších větví (mohutnější dimenze dřeva umožňují vývoj více generací brouků v jednom kusu), narozdíl od většiny výše zmíněných druhů nevyhledává dřevo na přímém slunci, t. alpskému vyhovuje zastínění (babyka roste v EVL především ve spodní etáži)
- Čížek et al. (2015) k problematice ochrany jediné nížinné populace tesaříka alpského uvádí následující: "*V nížinách tesařík alpský vyhledává bohatě strukturované porosty s dostatkem živných dřevin, plochy mimo dosah intenzivního hospodaření, ale i okraje pasek a světliny. Ochrana by měla spočívat v ponechávání mrtvého dřeva – především jilmů a javorů – na osídlených lokalitách i mimo ně. K tomu v luzích mohou posloužit i bezzásahová území. Na*

pasekách kde jsou jako výstavky ponechávány hlavně duby, je žádoucí ponechávat ve skupinách pod nimi i starší babyky a jilmy. Klíčové je ale vytvořit dostatečnou zásobu ořezávaných stromů, které by mohly udržovat stabilní jádro populace tesaříka alpského v oblasti. Hlavním problémem je nedostatečná zákonná ochrana území. Méně než 1% lesů je v rámci EVL Soutok-Podluží zařazeno do maloplošných chráněných území. Tento problém dále umocňují velmi intenzivní těžby."

6. klínatka rohatá (*Ophiogomphus cecilia*) – silně ohrožený druh (dle vyhl. č. 395/1992 Sb.), předmět ochrany EVL

- Klínatka rohatá se vyvíjí v čistých nebo málo znečištěných potocích, říčkách a řekách s písčítým nebo štěrkovým dnem se slabou vrstvou detritu a přírodními nebo přírodě blízkými břehy. Populace vytváří v tocích o šířce od deseti do několika desítek metrů. Larvy žijí na dně v pomaleji proudících úsecích, často se částečně zahrabávají.

- návrh LČR téměř nezahrnuje biotopy tohoto druhu (např. říčka Kyjovka pouze 200 m). Návrh AOPK naopak zahrnuje levou stranu řeky Dyje, tedy neregulovanou část s přírodě blízkými břehy, a říčku Kyjovku (cca 10 km z jejího toku), které jsou biotopem tohoto druhu.

- oproti návrhu LČR tak návrh AOPK umožňuje lépe ovlivňovat případné vodohospodářské úpravy toku a to jak ve smyslu omezení negativních zásahů do přirozených koryt tak ve smyslu aktivního managementu ve prospěch tohoto druhu s využitím k tomu určených finančních nástrojů

Výše zmíněné platí také pro **drska menšího** (*Zingel streber*) a **drska většího** (*Zingel zingel*). Stejně tak by návrh AOPK zahrnuje dolní úsek řeky Dyje a Moravy (ke zpřesnění hranic o nNPP dojde při zpracování plánu péče), který je biotopem dalšího předmětu ochrany **ostruchy křivočaré** (*Pelecus cultratus*).

7. čolek velký (*Triturus cristatus* s.l.) v území EVL **čolek dunajský** (*Triturus dobrogicus*) – silně ohrožený (dle vyhl. č. 395/1992 Sb.), předmět ochrany EVL

- Typický obyvatel větších a hlubších vodních nádrží jak přirozeného, tak i umělého původu. Žije především v rybnících, jezírkách v lomech a pískovnách, tůních, vzácněji i v zatopených příkopech, závlahových kanálech. Část populace čolka dunajského zimuje ve vodě, část v suchozemském prostředí. V oblasti je čolek rozšířen roztroušeně a jednotlivé populace jsou izolované (což zvyšuje pravděpodobnost lokální extinkce).

- návrh AOPK postihuje rozsáhlé území a tudíž i s větší pravděpodobností postihne podstatnou část populace. Vhodným managementem vodních ploch a kanálů lze obnovit komunikaci mezi jednotlivými populacemi. K tomu by mělo napomáhat i lesní hospodaření v navrhovaných MZCHÚ. Současná praxe přípravy plochy před zalesněním, kdy je na obnovované pasece frézována nadzemní část dřevin a potěžební zbytky v okolí vodních ploch vede k destrukci biotopů využívaných jako zimoviště a k usmrcování jedinců, což může mít negativní dopad na vitalitu již dnes nepočtených populací. Při současném režimu hospodaření v území se základní ochranou nelze předpokládat, že návrh LČR může efektivně chránit tento předmět ochrany.

Využívání nástrojů ochrany přírody (finančních i regulačních) je efektivnější ve zvláště chráněných územích, než v územích se základní ochranou. Proto návrh AOPK, který je výrazně rozsáhlejší oproti návrhu LČR, umožní efektivnější ochranu populací dalších předmětů ochrany: **svinutec tenký** (*Anisus vorticulus*), **bolen dravý** (*Aspius aspius*), **kuňka ohnivá** (*Bombina bombina*), **bobr evropský** (*Castor fiber*), **sekavec** (*Cobitis taenia*), **hrouzek běloploutvý** (*Gobio albipinnatus*), **ježdík dunajský** (*Gymnocephalus baloni*), **ježdík žlutý** (*Gymnocephalus schraetser*), **vydra říční** (*Lutra lutra*), **ohniváček černočárny** (*Lycaena dispar*), **piskoř pruhovaný** (*Misgurnus fossilis*), **hořavka duhová** (*Rhodeus sericeus amarus*), **velevrub tupý** (*Unio crassus*).

Návrh AOPK oproti návrhu LČR postihuje daleko více vodních toků, kanálů, slepých ramen a tůní. Naše schopnost poskytnout adekvátní ochranu druhům a stanovištím vázaným na vodní prostředí je v rozsáhlém komplexu stojatých a tekoucích vodních ploch daleko větší oproti marginální výměře vodních ploch obsažených v návrhu LČR (viz mapa v příloze č. 2).

Návrh MZCHÚ od AOPK představuje komplexní ochranu území nejen z pohledu předmětů ochrany EVL, ale i z pohledu přírodních fenoménů a jiných významných druhů, které spoluvytvářejí jedinečnost tohoto území. Nejen proto byl do návrhu začleněn v kategorii NPR komplex tvrdého luhu pod názvem Lanžhotské pralesy. Jedná se o disjunktní území zastoupené stanovišti tvrdého (364 ha) a měkkého luhu (7,6 ha). Svým charakterem odpovídají dle nově navrhované kategorizace přirozenosti lesních porostů (Vrška et al. 2016) lesům **přírodě blízkým s trvalým extenzivním managementem pro podporu biodiverzity**. Z pohledu ochrany přírody jsou hodnotná společenstva tvrdého luhu nížinných řek, kdy jsou porosty se zastoupením DB nad 40 % a starší 80 let. Mladé porosty (do 80 let) se zastoupením DB nad 40 % jsou potenciálně velmi cenné z hlediska kontinuity stanoviště. Porosty jsou mimo to cenné jako významné nocoviště a hnízdiště ptáků bez ohledu na dřevinnou skladbu. Výčet živočišných předmětů ochrany nNPR Lanžhotské pralesy je uveden v tabulce v příloze č. 3.

Největší a z pohledu avifauny nevýznamnější komplex tvoří Kladnické struhy. Toto území je prozatím ušetřeno intenzivního lesnického hospodaření. Lokalita je v platném LHP začleněna mezi lokality s bezzásahovým režimem. Za ponechání lokalit samovolnému vývoji jsou hospodařícímu subjektu propláceny náhrady újmy. Díky klidovému režimu a celistvosti území se jedná z ornitologického pohledu o jednu z nejcenějších lokalit na Jižní Moravě. V návrhu LČR však zůstalo toto území bez povšimnutí. Lze si lehce domyslet, jak by tato lokalita, která je součástí velkého obnovního bloku, dopadla, pokud by nepožívala (dočasné) ochrany. V této chvíli můžeme jednoznačně konstatovat, že v tomto pohledu je návrh LČR nevyvážený a nereflektuje biologickou hodnotu mnoha lokalit v rámci EVL.

Závěr

Návrh LČR na zajištění ochrany v EVL Soutok – Podluží je dle názoru AOPK obecně nedostatečný a nelze tímto způsobem zajistit ochranu předmětů ochrany EVL ani dalších zvláště chráněných a vzácných druhů, které zde mají buď jediné místo výskytu v rámci ČR nebo je tato EVL težištěm jejich výskytu v ČR.

Zásadním nedostatkem návrhu LČR je nedostatečná plocha pokrytí lokalit zvláštní územní ochranou. Výsledkem by byla fragmentární, ostrůvkovitá soustava MZCHÚ. Ta by neumožňovala propojení populací druhů, které mají sníženou mobilitu (např. páchník hnědý). Zároveň by nezahrnovala dostatečné množství lesních porostů různých věkových kategorií o dostatečné rozloze, které by umožňovaly kontinuitu nabídky vhodných biotopů zejména pro saproxylické druhy hmyzu. Zejména pro tyto druhy je přítom pro zajištění dlouhodobé perspektivy jejich existence nezbytné provádět cílená opatření a usměrňovat způsoby hospodaření na dostatečných propojených plochách. Současný režim (tj. základní ochrana) tohoto v mnoha ohledech nemůže dosáhnout.

Návrh LČR dále nenavrhuje dostatečnou rozlohu lesních porostů pro zařazení v kategorii NPR. Lesní porosty v této kategorii by byly ponechány samovolnému vývoji nebo by byly obhospodařovány trvalým extenzivním managementem pro podporu biodiverzity. Na takové porosty je vázané jiné spektrum biodiverzity území než na lesy, kde jsou cíleny světlomilné druhy. Návrh LČR je v tomto ohledu oproti návrhu AOPK nevyvážený a nezahrnuje některé důležité lokality (např. Kladnické struhy).

Návrh LČR rovněž opomíjí některé významné plochy reprezentativního výskytu nelesních stanovišť (např. louky u Pohanska, významná část Lánských luk, významná část Košárských luk) a také lokality specifických a maloplošných biotopů (Dědavá štěrkovna).

V neposlední řadě je významná část biodiverzity území vázaná na vodní toky, kanály, slepá ramena a tůně. Schopnost poskytnout adekvátní ochranu druhům a stanovištím vázaným na vodní prostředí v rozsáhlém komplexu stojatých a tekoucích vodních ploch by byla při realizaci návrhu AOPK výrazně větší oproti marginální výměře vodních ploch obsažených v návrhu LČR.

Podotýkáme, že ani návrh soustavy MZCHÚ zpracovaný AOPK není (oproti variantě CHKO) optimálním řešením pro ochranu natolik rozsáhlého území jako je Soutok řek Moravy a Dyje – nelze adekvátně zajistit ochranu celé oblasti, problém se zajištěním odborně a koncepčně jednotné správy území, nepřehlednost výkonu státní správy vůči vnějším subjektům, ekonomicky náročné řešení, obtížná interpretovatelnost mozaiky MZCHÚ veřejnosti, zbytečná omezení např.

v podobě zákazu vstupu do NPR atp. Přesto návrh AOPK zajišťuje ochranu předmětů ochrany EVL a dalších významných přírodních fenoménů komplexněji než návrh LČR. Z výše uvedených důvodů proto AOPK doporučuje návrh LČR odmítnout, protože by nezajistil dostatečnou ochranu předmětů ochrany EVL ani dalších významných přírodních fenoménů.

Použitá literatura a zdroje

lesák rumělkový

- Bussler H. 2002: Untersuchen zur Faunistik und Ökologie von *Cucujus cinnaberinus* (Scop., 1793) in Bayern (Coleoptera: Cucujidae). Nachr. Bayer. Entomol. 51: 42–60.
- Čížek L. et al. 2015: Management populací evropsky významných druhů hmyzu v České republice: Lesák rumělkový (*Cucujus cinnaberinus*). Certifikovaná metodika
- Horák, J., Vavrova, E. & Chobot, K. 2010: Habitat preferences influencing populations, distribution and conservation of the endangered saproxylic beetle *Cucujus cinnaberinus* (Coleoptera: Cucujidae) at the landscape level. - Eur. J. Entomol. 2010, 107(1): 81–88
- Horák, J.; Chobot, K. 2011: Phenology and notes on the behaviour of *Cucujus cinnaberinus*: points for understanding the conservation of the saproxylic beetle. In: North-Western Journal of Zoology. 7(2): 352–355.

tesařík obrovský

- Albert J, Plátek M, Čížek L 2012: Vertical stratification and microhabitat selection by the Great Capricorn Beetle (*Cerambyx cerdo*) (Coleoptera: Cerambycidae) in open-grown, veteran oaks. Eur J Entomol 109: 553–559.
- Buse J, Schroder T, Assmann B 2007: Modelling habitat and spatial distribution of an endangered longhorn beetle - A case study for saproxylic insect conservation. Biol Conserv 137: 372–381.
- Čížek L, Hauck D 2008: Extinkční dluh v našich lesích: Fauna starých stromů na Břeclavsku. Lesnická Práce 6: 19-21.
- Čížek L. et al. 2015: Management populací evropsky významných druhů hmyzu v České republice: Tesařík obrovský (*Cerambyx cerdo*). Certifikovaná metodika
- Miklín J, Cizek L 2014: Erasing a European biodiversity hot-spot: Open woodlands, veteran trees and mature forests succumb to forestry intensification, succession, and logging in a UNESCO Biosphere Reserve. J Nat Conserv 22: 35–41.

páchník hnědý

- Čížek L. & Hauck D. 2008: Extinkční dluh v našich lesích: fauna starých stromů na Břeclavsku. Lesnická práce 87, 403-405.
- Čížek L. et al. 2015: Management populací evropsky významných druhů hmyzu v České republice: Páchník hnědý (*Osmoderma barnabita*). Certifikovaná metodika
- Rackham O. 1998: Savanna in Europe. In: Kirby K.J., Watkins C. (eds.) The Ecological History of European Forests. CAB International, Wallingford, UK, pp 1-24.
- Vignon V. 2006: Le pique-prune – histoire d'une sauvegarde. Nohanent: O.G.E. – Cofiroute, Catiche Productions. 32 p.

roháč obecný

- Čížek L. et al. 2015: Management populací evropsky významných druhů hmyzu v České republice: Roháč obecný (*Lucanus cervus*). Certifikovaná metodika
- Harvey D. J., Gange A. C., Hawes C. J., Rink M. 2011a: Bionomics and distribution of the stag beetle, *Lucanus cervus* (L.) Gross Europe. Insect Conservation and Diversity 4: 23-28
- Tochtermann, E. 1992: Das "Spessartmodell" heute, Neue biologische Fakten und Problematik der Hirschkäferförderung. - Allgemeine Forstzeitschrift, 47. Jahrgang, 6, p. 308-311
- Thomaes A., Kervyn T., Beck O. & Cammaerts R. 2008: Distribution of *Lucanus cervus* (Coleoptera: Lucanidae) in Belgium: surviving in a changing landscape. La Terre et la Vie Revue d'Ecologie 34

tesařík alpský

- Čížek, L., Schlaghamerský, J., Bořucký J., Hauck D. & Helešic J., 2009: Range expansion of an endangered beetle: Alpine Longhorn *Rosalia alpina* (Coleoptera: Cerambycidae) spreads to the lowlands of Central Europe. Entomologica Fennica. 20: 200–206.
- Čížek L. et al. 2015: Management populací evropsky významných druhů hmyzu v České republice: Tesařík alpský (*Rosalia alpina*). Certifikovaná metodika
- Šebek P., Altman J., Plátek M., Čížek L. 2013: Is active management the key to the conservation of saproxylic biodiversity? Pollarding promotes the formation of tree hollows. PLoS ONE 8: e60456.

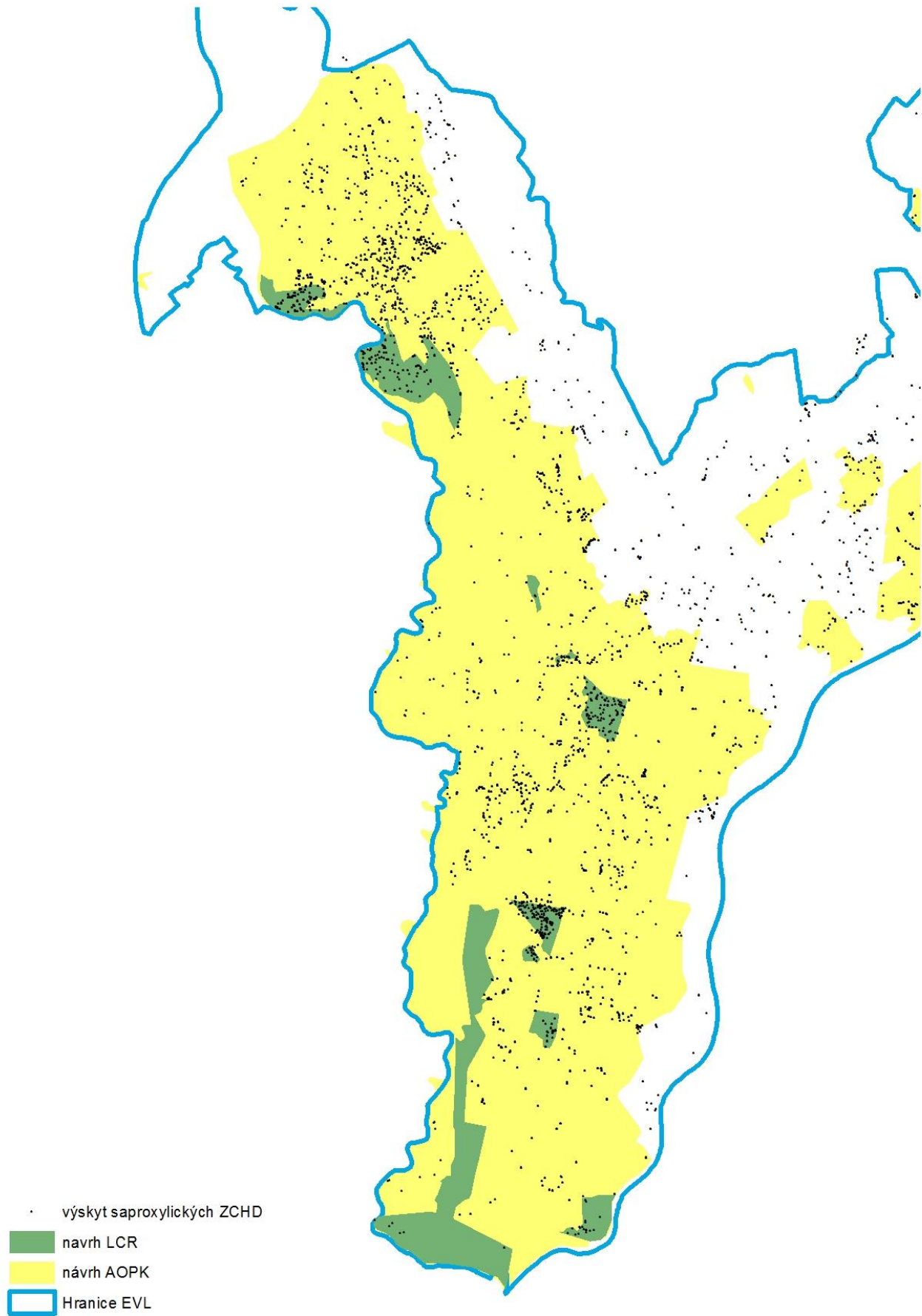
Další literatura k problematice ochrany saproxylického hmyzu:

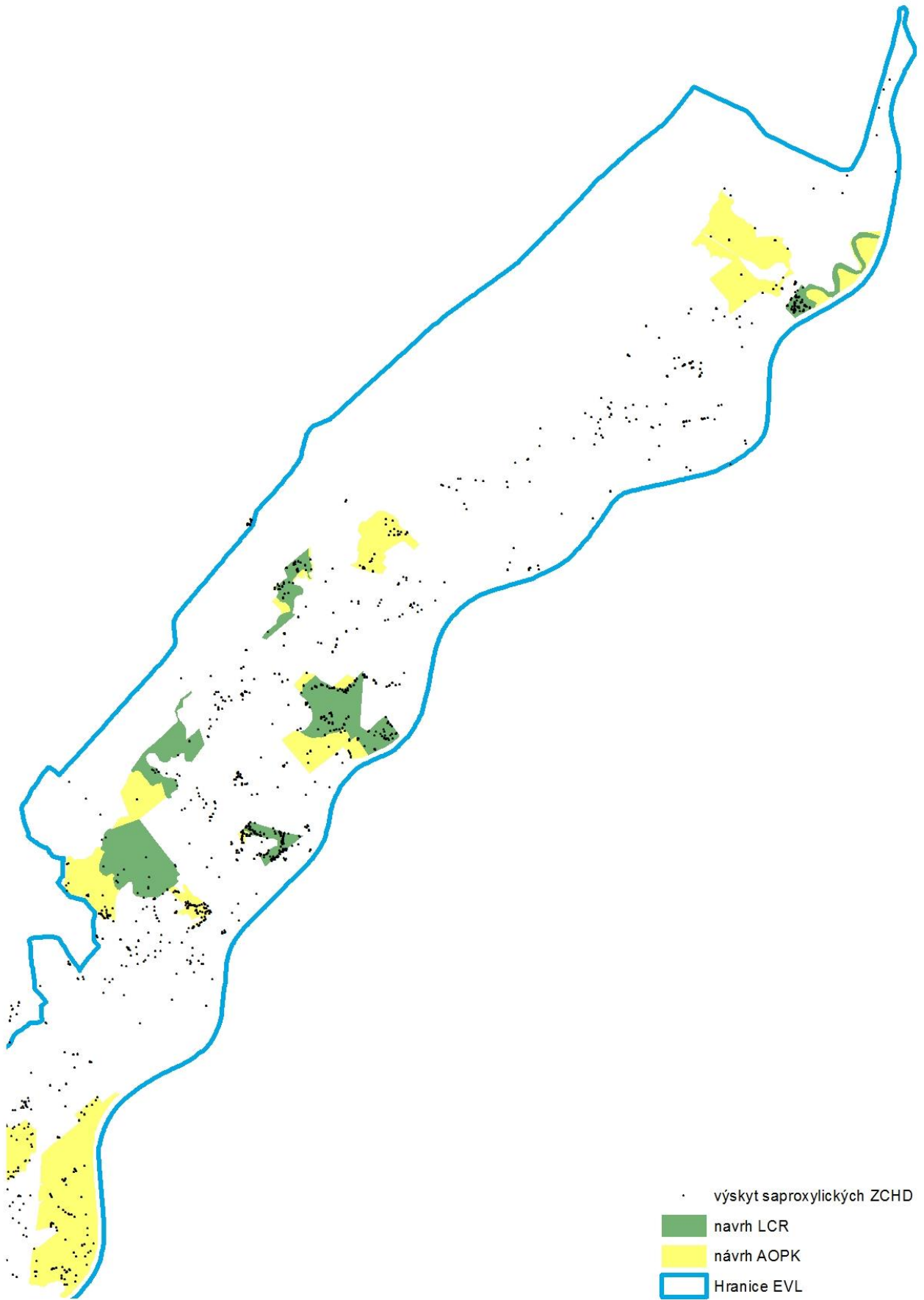
- Čížek, L., Roleček, J., & Danihelka, J. 2007: Celoplošná příprava půdy v lesích a její důsledky pro biodiverzitu [Total-area soil treatment in forests and its consequences for biodiversity]. Živa, 6, 266–268. Retrieved February 25, 2015
- Čížek L. & Hauck D. 2008: Extinkční dluh v našich lesích - Fauna starých stromů na Břeclavsku. Lesnická práce 87 (6): 19-21
- Čížek, L., Schlaghamerský, J., Bořucký, J., Hauck, D., & Helešic, J. 2009: Range expansion of an endangered beetle: Alpine Longhorn *Rosalia alpina* (Coleoptera: Cerambycidae) spreads to the lowlands of Central Europe. Entomologica Fennica, 20(3), 200-206.
- Čížek L, Vodka S. 2013: The effects of edge-interior and understorey-canopy gradients on the distribution of saproxylic beetles in a temperate lowland forest, Forest Ecology and Management, 304 (2013), pp. 33-41
- Hauck D. & Čížek L. 2008: Výskyt kriticky ohrožených krasců *Eurythya quercus* na dubech a *Ovalisia mirifica*, *Anthaxia deaurata*, *A. hackeri* a *A. tuerki* na jilmech v EVL Niva Dyje a EVL Soutok-Podluží. Studie pro AOPK ČR, 27 pp.
- Hauck, D. Brouci starých solitérních stromů v oblasti lužních lesů na Břeclavsku.
- Kráska A. 2014: Ochrana saproxylického hmyzu a opatření na jeho podporu. Metodika AOPK ČR.

- Laštůvka et al 2016.: Červená kniha ohrožených druhů bezobratlých lužních lesů Biosférické rezervace Dolní Morava, Lesnická práce, Kostelec nad černými lesy, 260 s
- Marhoul P.; Turoňová D. (eds.) 2008: Zásady managementu stanovišť druhů v evropsky významných lokalitách soustavy Natura 2000: Metodika AOPK ČR. 1. vyd. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. 163 s. ISBN 978-80-87051-38-2.
- Miklín, J., & Čížek, L. 2014: Erasing a European biodiversity hot-spot: Open woodlands, veteran trees and mature forests succumb to forestry intensification, logging, and succession in a UNESCO Biosphere Reserve. *Journal for Nature Conservation*, 22, 35–41. doi:10.1016/j.jnc.2013.08.002
- Sebek P, Altman J, Plátek M, Cizek L 2013: Is Active Management the Key to the Conservation of Saproxylic Biodiversity? Pollarding Promotes the Formation of Tree Hollows. *PLoS ONE* 8(3): e60456. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0060456>
- Vodka S, Konvicka M, Cizek L 2009: Habitat preferences of oak-feeding xylophagous beetles in a temperate woodland: implications for forest history and management. *J Insect Conserv* doi:10.1007/s10841-008-9202-1
- Vodka Š, Konvička M. & Čížek L., 2009: Habitat preferences of oak-feeding xylophagous beetles in a temperate woodland: implications for forest history and management. *Journal of Insect Conservation* 13: 553–562
- Vrška et al. 2016. Metodika hodnocení přirozenosti lesů v ČR - návrh k diskusi. Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v.v.i.

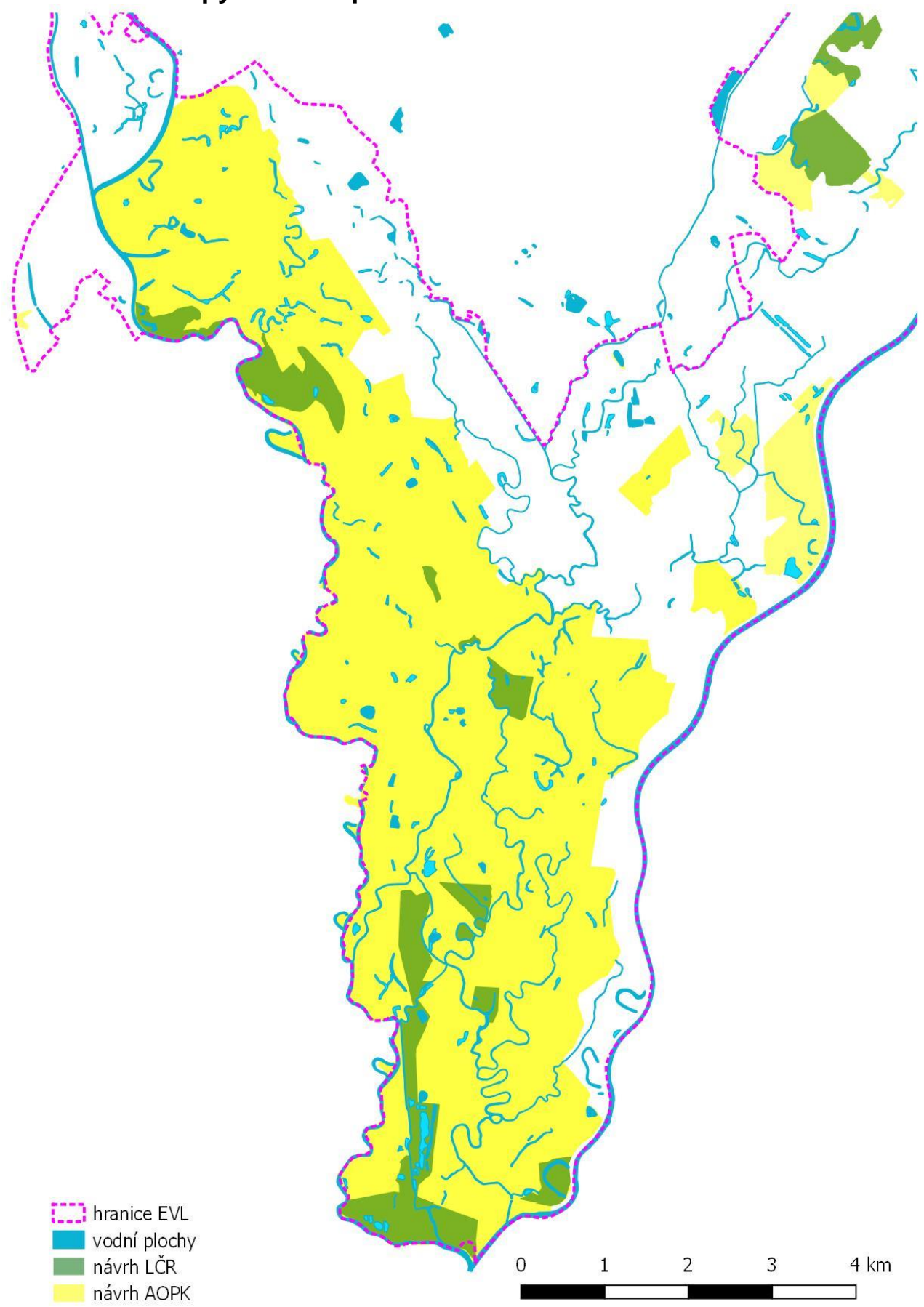
Nálezová databáze ochrany přírody, AOPK ČR
Aktualizovaná vrstva mapování biotopů, AOPK ČR

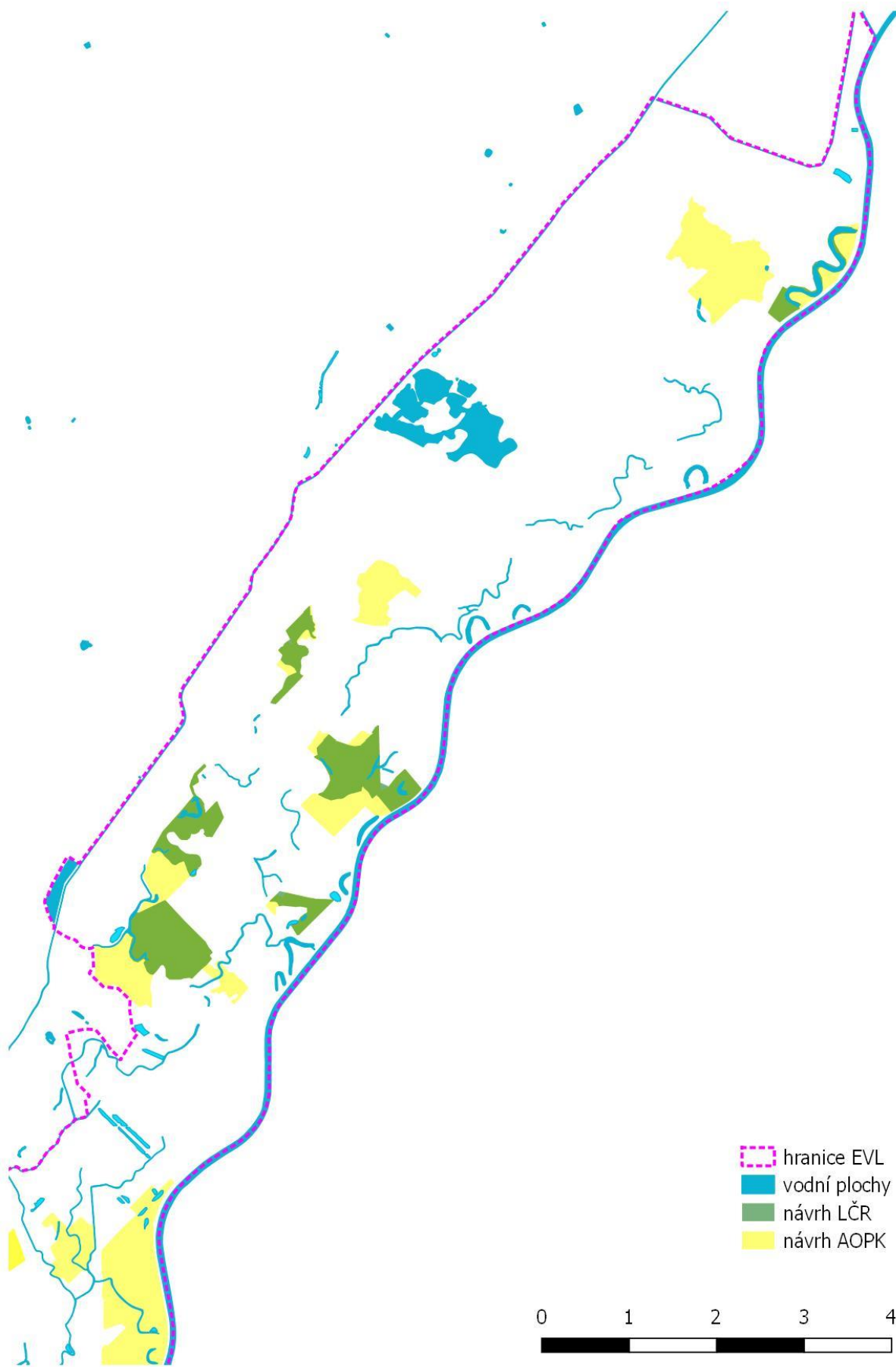
Příloha č. 1: Mapy výskytu saproxylických druhů hmyzu

Příloha č. 2: Mapy vodních ploch

- hranice EVL
- vodní plochy
- návrh LČR
- návrh AOPK

0 1 2 3 4 km

Příloha č. 3: Živočišné předměty ochrany nNPR Lanžhotské pralesy

Obratlovci

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení*	popis biotopu druhu
čáp černý <i>Ciconia nigra</i>	1-3 hnízdicí páry	SO, Natura 2000, VU	lužní les
čáp bílý <i>Ciconia ciconia</i>	hnízdí jednotlivé páry	O, Natura 2000 (PO), NT	okraj lesa směrem k loukám či mrtvým ramenům
volavka popelavá <i>Ardea cinerea</i>	kolonie 80-90 párů	NT	lužní les (Sekulská Morava)
orel královský <i>Aquila heliaca</i>	1-2 hnízdicí páry, až 10 ex. na společném nocovišti	Natura 2000, CR	lužní les
orel mořský <i>Haliaeetus albicilla</i>	společná nocoviště až 50 ex.	KO, Natura 2000, CR	lužní les
luňák hnědý <i>Milvus migrans</i>	hnízdí jednotlivé páry	KO, Natura 2000 (PO), CR	lužní les (často při okrajích)
luňák červený <i>Milvus milvus</i>	hnízdí jednotlivé páry, na společných nocovištích až desítky ex.	KO, Natura 2000 (PO), CR	lužní les (často při okrajích)
včelojed lesní <i>Pernis apivorus</i>	hnízdí jednotlivé páry	SO, Natura 2000 (PO), EN	lužní les (často při okrajích)
raroh velký <i>Falco cherrug</i>	pravidelný výskyt do r. 2013 (poslední úspěšné hnízdění 2008)	KO, Natura 2000 (PO), CR	lužní les (často při okrajích)
vodouš kropenatý <i>Tringa ochropus</i>	hnízdí jednotlivé páry	SO, EN	lužní les v okolí kanálů či jiných vod
holub doupňák <i>Columba oenas</i>	hnízdí až desítky párů	SO, VU	lužní les
výr velký <i>Bubo bubo</i>	hnízdí 1-2 páry	O, Natura 2000, EN	lužní les
ledňáček říční <i>Alcedo atthis</i>	hnízdí jednotlivé páry	SO, Natura 2000 (PO), VU	neregulované břehy řeky Dyje, vodní toky (např. meandrující Kladník)
strakapoud prostřední <i>Dendrocopos medius</i>	hnízdí desítky párů	O, Natura 2000 (PO), VU	lužní les
žluna šedá <i>Picus canus</i>	hnízdí až desítky párů	Natura 2000 (PO), VU	lužní les
datel černý <i>Dryocopus martius</i>	hnízdí až desítky párů	Natura 2000, LC	lužní les
lejsek bělokříký <i>Ficedula albicollis</i>	hnízdí stovky párů	Natura 2000 (PO), NT	lužní les
hořavka duhová <i>Rhodeus sericeus amarus</i>	pravidelně se rozmnožuje	Natura 2000 (PO), EN	kanály, tůně, ramena
piskoř pruhovaný <i>Misgurnus fossilis</i>	pravidelně se rozmnožuje	O, Natura 2000 (PO), EN	kanály, tůně, ramena
sekavec <i>Cobitis taenia</i>	pravidelně se rozmnožuje	SO, Natura 2000 (PO), EN	kanály, tůně, ramena
kuňka ohnivá <i>Bombina bombina</i>	pravidelně se rozmnožuje	SO, Natura 2000 (PO), EN	zaplavovaný lužní les s vodními toky a plochami
čolek dunajský <i>Triturus dobrogicus</i>	pravidelně se rozmnožuje	SO, Natura 2000 (PO), CR	zaplavovaný lužní les s vodními toky a plochami
čolek obecný <i>Triturus vulgaris</i>	pravidelně se rozmnožuje	SO, LC	zaplavovaný lužní les s vodními toky a plochami
rosnička zelená <i>Hyla arborea</i>	pravidelně se rozmnožuje	SO, NT	zaplavovaný lužní les s vodními toky a plochami
skokan ostronosý Wolterstorffův <i>Rana arvalis wolterstorffii</i>	pravidelně se rozmnožuje	KO, EN	zaplavovaný lužní les s vodními toky a plochami

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení*	popis biotopu druhu
bobr evropský <i>Castor fiber</i>	několik rodinných skupin	SO, Natura 2000 (PO), VU	vodní toky a plochy v lužním lese
vydra říční <i>Lutra lutra</i>	pravidelný výskyt	SO, Natura 2000 (PO), VU	vodní toky a plochy v lužním lese
netopýr pobřežní <i>Myotis dasycneme</i>	pravidelný výskyt	KO, Natura 2000, CR	lužní les (dutinové stromy), vodní toky (kanály) a plochy
netopýr stromový <i>Nyctalus leisleri</i>	pravidelný výskyt	SO, EN	lužní les (dutinové stromy), vodní toky (kanály) a plochy
netopýr velkouchý <i>Myotis bechsteinii</i>	pravidelný výskyt	SO, Natura 2000, EN	lužní les (dutinové stromy), vodní toky (kanály) a plochy

Bezobratlí

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení*	popis biotopu druhu
tesařík alpský (<i>Rosalia alpina</i>)	nehojně	KO, NATURA2000, CR	lužní les
tesařík drsnorohý (<i>Megopis scabricornis</i>)	nehojně	KO, EN	lužní les
tesařík obrovský (<i>Cerambyx cerdo</i>)	početně	SO, NATURA2000, EN	osluněné duby
roháč obecný (<i>Lucanus cervus</i>)	relativně početně	O, NATURA2000, EN	světlejší partie lesa (okraje, podél lesních cest)
krasec <i>Anthaxia deaurata</i>	vzácně	CR	okraje lesa (na osluněných jilmlech)
lesák rumělkový (<i>Cucujus cinnaberinus</i>)	relativně početně	SO, NATURA2000, EN	lužní les
rýhovec pralesní (<i>Rhysodes sulcatus</i>)	velmi vzácně	NATURA2000, CR	lužní les
<i>Biphyllus lunatus</i>	velmi vzácně	CR	lužní les, stromy napadené houbami
lenec <i>Dircaea australis</i>	vzácně	CR	dutiny v listnatých stromech
kovařík <i>Brachygonus ruficeps</i>	vzácně	CR	dutiny v listnatých stromech
kovařík <i>Crepidophorus mutilatus</i>	velmi vzácně	CR	dutiny v listnatých stromech
vějířník <i>Pelocotoma fennica</i>	vzácně	CR	lužní les (měkký luh)
zdobenec proměnlivý (<i>Gnorimus variabilis</i>)	vzácně	SO, EN	dutiny v listnatých stromech
mravenec lužní (<i>Liometopum microcephalum</i>)	roztroušeně	CR	okraje lesa (preferuje osluněné duby)
mikárie pospolitá (<i>Micaria sociabilis</i>)	vzácně	CR	vázaná na kolonie mravence lužního
pestrobarvec petrklíčový (<i>Hamearis lucina</i>)	vzácně	SO, VU	lesní světliny
klínatka rohatá (<i>Ophiogomphus cecilia</i>)	vzácně	SO, NATURA2000, EN	vodní toky (s písčítým dnem)
velevrub tupý (<i>Unio crassus</i>)	vzácně	SO, NATURA2000, EN	vodní toky
škeblička plochá (<i>Pseudanodonta complanata</i>)	vzácně	EN	vodní toky
pijavka lékařská (<i>Hirudo medicinalis</i>)	vzácně	NATURA2000, CR	tůně, slepá ramena